הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שנט שס

שנט דִּין רְחָבָה שֶׁאֲחוֹרֵי הַבָּתִּים. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א (א) * [א]רְחָבָה שֶׁאֲחוֹרֵי הַבָּתִּים יְתֵרָה עַל בֵּית סָאתַיִם (ב) וְלֹא הֶקֵּפָה לְדִירָה, אֵין מְטַלְטְלִין בָּהּ (ג) אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת. וְאִם פָּתַח לָהּ פֶּתַח מִבֵּיתוֹ וְאַחַר כָּךְ הִקִּיפָהּ, (ד) [ב]אֲפִלּוּ אִם יֵשׁ גֶּרֶן בֵּינָהּ לַבַּיִת, הֲרֵי הֶקֵּף לְדִירָה. הַגָּהּ: וּמַה שֶּׁאֵין אָנוּ נִזְהָרִין לְטַלְטֵל (ה) בַּחֲצֵרוֹת שֶׁאֲחוֹרֵי הַבָּתִּים, מִשּׁוּם דִּבְזְמַן הַזֶּה סְתָמָן מֻקָּפִין לְדִירָה כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל (סי' שנח ס"ק) גַּבֵּי קַרְפֵּף (דברי עצמו (ד"מ סק"ק)):

א עֵרוּבִין כ"ד (ע"א) מֵימְרָא דְּרַב כָּהֲנָא. ב שָׁם מֵימְרָא דְּרַב נַחְמָן.

שס דִּין הֶקֵּף מְחִיצוֹת לְשַׁבָּת. וּבוֹ ג' סְעִיפִים:

א (א) [א]יָחִיד שֶׁשָּׁבַת בְּבִקְעָה, וְהִקִּיף מְחִיצוֹת (ב) גְּרוּעוֹת, (ב) * כְּגוֹן (ג) שְׁתֵּי בְּלֹא עֵרֶב (ג) אוֹ עֵרֶב בְּלֹא

א מִשְׁנָה עֵרוּבִין ט"ז (ע"ב).

בַּאֵר הֵיטֵב

א (ב) **גְּרוּעוֹת.** אֲבָל מְחִיצוֹת גְּמוּרוֹת, מַתִּיר אֲפִלּוּ יוֹתֵר מִפְּאתַיִם, דְּהַקֵּפוּ לְדִירָה, שֶׁהֲרֵי הִקִּיפוּ לָדוּר בָּהֶם בְּשַׁבָּת. רַשׁ"י (טז: ד"ה נותנים): (ג) **שְׁתֵּי.** כְּגוֹן שֶׁנָּעַץ קָנִים פְּחוֹת פְּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה חֲבָלִים פְּחוֹת פְּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה. עֵרֶב, כְּגוֹן שֶׁהִקִּיף שְׁלֹשָׁה חֲבָלִים יוֹתֵר עַל טֶפַח:

בֵּאוּר הֲלָכָה

מֻקָּף לְדִירָה, עַיֵּן שָׁם וּלְפִי זֶה נִרְאֶה דְּהוּא הַדִּין הֵיכִי שֶׁלֹּא הָיָה בָּהּ בֵּית דִּירָה, אֶלָּא פֶּתַח לוֹ פֶּתַח וְאַחַר כָּךְ הִקִּיפוּ דֶּגֶם כֵּן סָגֵי, וְנִסְתַּם הַפֶּתַח, דְּלֹא יָצָא הַקַּרְפֵּף מֵהֶתֵּרוֹ, אֶלָּא דְּעִקַּר סְכָרָא דְּבַעֵל תּוֹסָפָת שַׁבָּת לֹא בְּרִירָא לִי, וְכִי אִם הִקִּיפוּ לְדִירָה מַאי הָוֵי, הֲלֹא מִכָּל מָקוֹם עַכְשָׁו אֵינוֹ רָאוּי לְתַשְׁמִישׁ הַבַּיִת, מִי עָדִיף מִנִּתְמַלֵּא קַרְפֵּף שֶׁהֻקַּף לְדִירָה מַיִם שֶׁאֵינָם רְאוּיִים לְתַשְׁמִישׁ, אַף עַל גַּב דְּהַמְּחִיצוֹת קַיָּמוֹת וְהֻקְּפוּ לְדִירָה, אַף עַל פִּי כֵן אָסוּר, וְאֶפְשָׁר דְּהוּא הַדִּין בְּנִדּוֹן דִּידָן. **וַאֲפִלּוּ אִם נִחְלִיט כְּדִבְרֵי בַּעַל תּוֹסָפָת שַׁבָּת, הֵינוּ בְּשֶׁנָּפַל הַבַּיִת אוֹ נִסְתַּם הַפֶּתַח מֵאֵלָיו, הָא בְּהִפִּילוּ לְהַבַּיִת בְּכַוָּנָה אוֹ סָתַם הַפֶּתַח בְּיָדִים וּמִטַּעַם דְּאֵין לוֹ צָרֵךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ, בְּוַדַּאי בְּטֵל הַקַּרְפֵּף מִשּׁוּם דִּירָה אַף עַל פִּי שֶׁהַמְּחִיצוֹת קַיָּמוֹת,** וּכְמוֹ בְּקַרְפֵּף שֶׁנִּזְרַע שֶׁנִּתְבַּטֵּל הַמְּחִיצוֹת, וּכְמוֹ בְּסָעִיף ו' שֶׁכְּבָרְנִין מְחִיצָה חֲדָשָׁה מִיבָּטֵל מְחִיצָה הִישָׁנָה אַף עַל גַּב דְּעוֹמֶדֶת עֲדַיִן, מִשּׁוּם שֶׁאֵין דַּעְתּוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ, וְהָכִי נְמֵי בְּעִנְיָנֵנוּ, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

א * רְחָבָה וְכוּ'. דַּע דְּאַרְבָּעָה שֵׁמוֹת יֵשׁ בְּעִנְיָן זֶה, כַּרְמְלִית, קַרְפֵּף, רְחָבָה, חָצֵר. כַּרְמְלִית דִּין תּוֹרָה, הוּא הַבִּקְעָה שֶׁאֵין הִלּוּךְ לָרַבִּים, כַּרְמְלִית דְּרַבָּנָן, הוּא קַרְפֵּף יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם שֶׁלֹּא הֻקַּף לְדִירָה, דְּמִן הַדִּין רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר הוּא, וּמִדְּרַבָּנָן הֲוֵי כַּרְמְלִית [וּמִכָּל מָקוֹם מְטַלְטְלִין מִזֶּה לְזֶה בְּפָחוֹת מִ[מַּ]אַרְבַּע אַמּוֹת בְּכִסֵּימָן שמ"ו סָעִיף ג', אֲבָל מִקַּרְפֵּף זֶה לְחָצֵר, אָסוּר בְּכִסֵּימָן שע"ב סָעִיף א']. וְשֵׁם קַרְפֵּף כּוֹלֵל בֵּין אִם הוּא יוֹתֵר מִפְּאתַיִם אוֹ בֵּית סָאתַיִם, הֶקֵּפָה לְדִירָה אוֹ לֹא הֶקֵּפָה לְדִירָה, הַכֹּל בְּשֵׁם זֶה נִקְרָא, אֶלָּא שֶׁחֲלוּקִין בְּדִינָם. רְחָבָה שֶׁאֲחוֹרֵי הַבָּתִּים, אִם הוּא יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם הוּא גַּם כֵּן כַּרְמְלִית דְּרַבָּנָן אִם לֹא הֶקֵּפָה לְדִירָה. חָצֵר שֶׁלְּפָנֵי הַבָּתִּים הוּא בְּוַדַּאי הֶקֵּפָה לְדִירָה וְעַל כֵּן אַף כַּמָּה כּוֹרִין רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר הוּא אַף מִדְּרַבָּנָן. קַרְפֵּף שֶׁהוּא רַק בֵּית סָאתַיִם מִצַּמְצָם וְלֹא הֻקַּף לְדִירָה, אַף שֶׁקַּרְפֵּף מִקְרֵי, מִכָּל מָקוֹם מַתִּיר לְטַלְטֵל בִּכְלוּ, וְאַף לְחָצֵר מַתִּר, אֲבָל לְבַיִת אָסוּר, וְכֵן לְכַרְמְלִית אוֹ לְקַרְפֵּף יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם גַּם כֵּן אָסוּר, אֲפִלּוּ אִם הוּא דְּחַד גַּבְרָא. קַרְפֵּף יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם שֶׁהֻקַּף לְדִירָה [וַאֲפִלּוּ אִם הוּא מְחֻזָּק כַּמָּה כּוֹרִין גַּם כֵּן הֲכִי הוּא], אוֹ שֶׁהוּא פָּחוֹת מִבֵּית סָאתַיִם וְלֹא הֻקַּף לְדִירָה, אֲפִלּוּ לְבַיִת מַתִּר לְטַלְטֵל, דְּהוּא חָשִׁיב כְּחָצֵר שֶׁהֻקַּף לְדִירָה, וְכָל שֶׁכֵּן רְחָבָה שֶׁהֻקְּפָה לְדִירָה כְּנִדּוֹנֵנוּ דִּינָהּ הָכִי. רְחָבָה שֶׁהִיא בְּבֵית סָאתַיִם מִצַּמְצָם, אַף שֶׁלֹּא הֻקְּפָה לְדִירָה, מִכָּל מָקוֹם מַתִּר לְטַלְטֵל אַף מִמְּנָהּ לְבַיִת. כָּל זֶה הוּא מִדִּבְרֵי הַפְּרִי מְגַדִּים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב (ד"ה בתוך):

א * כְּגוֹן שְׁתֵּי בְּלֹא עֵרֶב וְכוּ'. עַיֵּן בְּתוֹסָפֹת שַׁבָּת (סק"ב) שֶׁמְּצַדֵּד לוֹמַר דְּאִם הָיוּ שְׁלֹשׁ מְחִיצוֹת מְעֻלּוֹת דְּמִן הַתּוֹרָה הֲוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר, אֲפִלּוּ אִם הַמְּחִיצָה הָרְבִיעִית הוּא שְׁתֵּי אוֹ עֵרֶב לְבַד, נְמֵי סָגֵי בְּהֶכִי, וְשָׁרֵי לְטַלְטֵל אֲפִלּוּ מֻחְזָקֶת יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְאָסוּרוֹ. וְלֹא אָמְרִינַן כֵּיוָן שֶׁהַקַּרְפֵּף הַתֵּר פַּעַם אַחַת אֵינוֹ חוֹזֵר לְאִסּוּרוֹ. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים, (פט) דְּאִם אֶחָד מִצַּדֵּי הַקַּרְפֵּף הוּא כֹּתֶל שֶׁל בַּיִת, וְהָיָה פָּתוּחַ וּלְבַסּוֹף הֶחֱקִיף, וְנָפַל הַכֹּתֶל, אַף עַל גַּב דְּנִשְׁאֲרוּ כָּתְלֵי גַּוְּאֵי שֶׁבַּבַּיִת וְהֵם סוֹתְמִים הַקַּרְפֵּף, אַף עַל פִּי כֵן נֶאֱסַר הַקַּרְפֵּף, שֶׁהֲרֵי מְחִיצוֹת הַפְּנִימִיּוֹת לַחֲדָרִים הַפְּנִימִיִּים נַעֲשׂוּ, וְלֹא לַעֲשׂוֹת כֹּתֶל לַקַּרְפֵּף, וְלֹא דְּמֵי לְמְחִיצוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁלָּזֶה וְלָזֶה נַעֲשׂוּ:

א (א) **רְחָבָה שֶׁאֲחוֹרֵי הַבָּתִּים.** דַּרְכָּן הָיָה לְהַנִּיחַ שָׁטַח מָקוֹם פְּנוּי לִפְנֵי הַבָּתִּים וַאֲחוֹרֵי הַבָּתִּים, אוֹתוֹ שֶׁלִּפְנֵי הַבָּתִּים קָרוּי חָצֵר, וְאוֹתוֹ שֶׁלַּאֲחוֹרֵי הַבָּתִּים קָרוּי בְּשֵׁם רְחָבָה, וְהָיָה דַּרְכָּן לְהַקִּיפָן בִּמְחִיצוֹת. וְהִנֵּה, אוֹתוֹ חֵלֶק הַקָּרוּי בְּשֵׁם חָצֵר בְּוַדַּאי הֶקֵּפָה לְדִירָה, שֶׁדַּרְכָּן לַעֲשׂוֹת שָׁם כָּל תַּשְׁמִישֵׁי הַבַּיִת, וְעַל כֵּן אֲפִלּוּ אִם הוּא יָתֵר מִבֵּית סָאתַיִם וַאֲפִלּוּ עֲשָׂרָה כּוֹרִין מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ (פ) וְאַף מֵהַבַּיִת לְתוֹכוֹ [אִם הוּא דְּחַד גַּבְרָא, אוֹ שֶׁל שְׁנַיִם וְעָרְבוּ יַחַד], דְּרְשׁוּת אֶחָד הוּא. אֲכָל רְחָבָה מִפְּתָמָא לֹא הֶקֵּפָה לְדִירָה, שֶׁאֵין דַּרְכָּן לְהַשְׁתַּמֵּשׁ שָׁם תַּשְׁמִישֵׁי הַבַּיִת כָּל כָּךְ, וְעַל כֵּן דִּינוֹ כְּקַרְפֵּף לְעִנְיַן יָתֵר מִבֵּית סָאתַיִם [קַרְפֵּף הוּא מַה שֶּׁעוֹשִׂין רְחוֹק מֵהָעִיר מָקוֹם מֻקָּף מִחִיצוֹת לְהַנִּיחַ שָׁם עֵצִים וּכְהָאי גַּוְנָא]. וַעֲתָה נְבָאֵר דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, רְחָבָה שֶׁאֲחוֹרֵי וְכוּ', וְהֵינוּ שֶׁהַקִּיף הַשָּׁטַח הַפָּנוּי הַזֶּה בִּשְׁלֹשׁ מְחִיצוֹת וְהִסְמִיךְ אוֹתָם לְכֹתֶל בֵּיתוֹ: (ב) **וְלֹא הֶקֵּפָה לְדִירָה.** שֶׁלֹּא פָּתַח בְּהַכֹּתֶל פֶּתַח לְהָרְחָבָה קֹדֶם שֶׁהִקִּיפָהּ: (ג) **אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת.** כְּדִין שְׁאָר קַרְפֵּף שֶׁלֹּא הֻקַּף לְדִירָה, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שנ"ח סָעִיף א', וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאָסוּר לְטַלְטֵל מִמֶּנָּה לַבַּיִת, אֲבָל אִם אֵין בְּהֶקֵּפָהּ רַק סָאתַיִם, (ס) אֵין לָהּ דִּין קַרְפֵּף וּמֻתָּר לְטַלְטֵל מִמֶּנָּה אֲפִלּוּ לַבַּיִת, לְפִי שֶׁאֵינָהּ רְשׁוּת מֻחְלֶקֶת מִן הַבַּיִת לְגַמְרֵי כְּמוֹ קַרְפֵּף, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הֻקַּף לְדִירָה: (ד) **אֲפִלּוּ אִם יֵשׁ גֶּרֶן וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אֲפִלּוּ אִם הָיָה גֶּרֶן אֲחוֹרֵי בֵּיתוֹ קֹדֶם שֶׁהִקִּיף הַשֵּׁשׁ מְחִיצוֹת, אֵין אוֹמְרִים שֶׁכְּשֶׁהִגִּיל הַגֶּרֶן נִפְתַּח פֶּתַח בְּכֹתֶל הַבַּיִת וְאֵין כְּאן פֶּתַח לְרְחָבָה, אֶלָּא סְתָמָא נִפְתַּח לְרְחָבָה, וַהֲרֵי הִיא מֻקָּף לְדִירָה, וּמֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלָּהּ וַאֲפִלּוּ מִמֶּנָּה לְבֵיתוֹ: (ה) **בַּחֲצֵרוֹת שֶׁאֲחוֹרֵי הַבָּתִּים.** הֵינוּ רְחָבָה דִּלְעֵיל:

א (א) יָחִיד שֶׁשָּׁבַת בְּבִקְעָה. הוּא הַדִּין (פ) דְּאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם יִשּׁוּב גַּם כֵּן מֻתָּר עַד סָאתַיִם, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שס"ב סָעִיף ה', וְנָקֵט בִּקְעָה לְאַשְׁמוּעִינַן דַּאֲפִלּוּ בְּבִקְעָה שֶׁאֵין מָצוּי לוֹ מִמַּה לַעֲשׂוֹת מְחִיצוֹת מְעֻלּוֹת אֲפִלּוּ הָכִי הֶחְמִירוּ רַבָּנָן וְאָסְרוּ אִם הוּא מְחֻזָּק יוֹתֵר מִפְּאתַיִם: (ב) **כְּגוֹן שְׁתֵּי וְכוּ'.** הֵינוּ כְּגוֹן שֶׁנָּעַץ קָנִים בַּקַּרְקַע (ג) פְּחוֹת פְּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה חֲבָלִים זֶה אֵצֶל זֶה, וּמִכָּל מָקוֹם מֵרֵי שְׁתֵּי כְּאֶרֶץ בְּחֶזְקַת שֶׁלֹּא יְנִידֵם הָרוּחַ, דְּאִי לָאו הָכִי לֹא נֶחְשַׁב לְמְחִיצָה כְּלָל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסִימָן שס"ב סָעִיף א': (ג) **אוֹ עֵרֶב בְּלֹא שְׁתֵּי.** כְּגוֹן שֶׁהִקִּיף כַּמָּה חֲבָלִים זֶה לְמַעְלָה מִזֶּה וְאֵין בֵּין חֶבֶל לְחֶבֶל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר גְּאוֹן יַעֲקֹב (טז: ד"ה הא דפליגי) שֶׁהֵבִיא מִשָּׁם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(פט) מָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ה' בְּשֵׁם הַמַּבִּי"ט (ח"ב סי' מח), וְכֵן מְבֹאָר בְּשֵׁ"ס לְהַדְיָא לְגַרְסָתֵנוּ וּלְפֵרוּשׁ רַשׁ"י (כה: ד"ה אגודא) וְאָוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' קל אות יא) וְרַשְׁבָּ"א (שם ד"ה סבר) וְרִיטְבָ"א (שם ד"ה גריאתא), וּכְבָר הַעִירוּ זֶה שָׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם:

א (פ) **פְּרִי מְגַדִּים** (משז"ו ד"ה כתוב): (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים בְּשֵׁם הָרִיטְבָ"א (כג: ד"ה ולא לכלים):

א (ס) **תּוֹסָפֹת שַׁבָּת** (סק"א). וְתָמֵהַּ עַל הָעוֹלַת שַׁבָּת (ס"א) שֶׁכָּתַב בְּהֶפֶךְ מִזֶּה: (ג) **מָגֵן אַבְרָהָם** (סק"ב). **וְכַנָּתוּ לְמַעֲשִׂי אִם הָעֲמִידִם בְּסָמוּךְ זֶה אֵצֶל זֶה, אַף דְּהוּא שְׁתֵּי לְבַד נֶחְשַׁב מְחִצָּה מְעֻלֶּה, וְכֵן לְעִנְיַן עֵרֶב כִּי הַאי גַּוְנָא. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים בְּסִימָן שס"ג** (משז"ו סוד"ה אמר) **שֶׁמְּצַדֵּד דְּבִמְחִצָּה שֶׁל שְׁתֵּי וְעֵשָׂה קָנֶה אַחַת לְמַעְלָה לְחַבֵּר הַקָּנִים, הֲוֵי מְחִצָּה מְעֻלֶּה, וּמַתִּר אֲפִלּוּ יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם:**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שְׁתֵּי, (ד) [ב]עַד סָאתַיִם, מֵתָר לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ, (ה) מִסָּאתַיִם וְאֵילָךְ, אֵין מְטַלְטְלִין בּוֹ אֶלָּא בְּאַרְבַּע [אַמּוֹת]. (ו) וְכֵן הַדִּין אִם הֵם (ג) שְׁנַיִם. וְאִם הֵם שְׁלשָׁה יִשְׁרְאֵלִים, חֲשׁוּבִים כְּשַׁיָּרָא [ג]וּמֵתָר לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ אֲפִלּוּ הוּא גָּדוֹל הָרַבֵּה, [ד]וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַקִּיפוּ יוֹתֵר מִכְּדֵי צָרְכָּם, שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר בֵּית סָאתַיִם פָּנוּי שֶׁאֵין צְרִיכִים לוֹ לְתַשְׁמִישׁ, אֲבָל אִם נִשְׁאַר בֵּית סָאתַיִם פָּנוּי, אֵין מְטַלְטְלִין (ז) בְּכָל הַמָּקוֹם אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת. [ה]בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, (ח) כְּשֶׁהִקִּיפוּ יוֹתֵר עַל שֵׁשׁ סְאִין, אֲבָל אִם לֹא הִקִּיפוּ יוֹתֵר עַל שֵׁשׁ (ד) סְאִין, אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ סָאתַיִם פָּנוּי, כֵּיוָן שֶׁהֵם שְׁלשָׁה, מֻתָּר. הַגָּה: אֵינוֹ יְהוּדִי אֵינוֹ מִצְטָרֵף לְשַׁיָּרָא. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהוּא הַדִּין קָטָן אֵינוֹ מִצְטָרֵף (רמב״ם פרק (י״א) [ט״ז (ס״ג)]):

ב [ו]הָיוּ שְׁלשָׁה וְהִקִּיפוּ כָּל צָרְכָּם וּמֵת אֶחָד בְּשַׁבָּת, מֻתָּרִים (ט) בְּכָל הַשַּׁבָּת, כֵּיוָן שֶׁנִּכְנַס הַשַּׁבָּת בְּהֶתֵּר. הָיוּ שְׁנַיִם וְהִקִּיפוּ יוֹתֵר מִסָּאתַיִם וְנִתְוַסְּפוּ עֲלֵיהֶם בְּשַׁבָּת, (י) אֲסוּרִים, כֵּיוָן שֶׁנִּכְנַס שַׁבָּת בְּאִסּוּר: **ג** [ז]הָיוּ שְׁלשָׁה (יא) וְהִקִּיפוּ כָּל אֶחָד לְעַצְמוֹ זֶה בְּצַד זֶה וְעֵרְבוּ יַחַד, אִם הַחִיצוֹנִים רְחָבִים (יב) וְהָאֶמְצָעִי קָצָר, שֶׁנִּמְצָא הָאֶמְצָעִי פָּרוּץ בְּמִלּוֹאוֹ לַחִיצוֹנִים וְהַחִיצוֹנִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם גְּפוּפִים עוֹדְפִים עָלָיו מִכָּל צַד, נוֹתְנִים לָהֶם כָּל צָרְכָּם בָּאֶמְצָעִי אֲפִלּוּ הוּא (יג) גָּדוֹל הָרַבֵּה, (יד) שָׁאנוּ רוֹאִים כְּאִלּוּ כֻּלָּם דָּרִים בְּתוֹכוֹ וַהֲרֵי יֵשׁ שְׁלשָׁה בְּיַחַד. [ח]וְאַף הַחִיצוֹנִים נוֹתְנִים לָהֶם כָּל צָרְכָּם, דְּכֵיוָן שֶׁנַּעֲשׂוּ שַׁיָּרָא בְּאֶמְצַע, הֲוָה לֵיהּ אִנּוּף כְּחָצֵר לָאֶמְצָעִי. (טו) [ט]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהַחִיצוֹנִים אֵינָם מַתָּרִים (טז) אֶלָּא עַד סָאתַיִם, וְאִם אֶחָד מֵהֶם יוֹתֵר מִסָּאתַיִם (יז) גַּם (ה) הָאֶמְצָעִי אָסוּר, שֶׁהֲרֵי הוּא פָּרוּץ בְּמִלּוֹאוֹ. (טז) וְאִם הַחִיצוֹנִים (יח) פְּרוּצִים בְּמִלּוֹאָם לָאֶמְצָעִי, וְהָאֶמְצָעִי מְגֻפָּף, וְיָחִיד בְּכָל אֶחָד, אֵין נוֹתְנִין לְכָל אֶחָד (יט) אֶלָּא בֵּית סָאתַיִם. וְאִם אֶחָד מֵהַחִיצוֹנִים יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, (כ) הוּא לְבַדּוֹ אָסוּר, וְאִם הָאֶמְצָעִי יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, גַּם הַחִיצוֹנִים אֲסוּרִים, שֶׁהֲרֵי הֵם פְּרוּצִים לְמָקוֹם הָאָסוּר לָהֶם. אֲבָל אִם אֶחָד בְּכָל אֶחָד מֵהַחִיצוֹנִים וּשְׁנַיִם בָּאֶמְצָעִי, אוֹ שְׁנַיִם בְּכָל אֶחָד מֵהַחִיצוֹנִים וְאֶחָד בָּאֶמְצָעִי, נוֹתְנִין לִשְׁנֵי (ו) הַחִיצוֹנִים כָּל צָרְכָּם, (כא) דַּחֲשִׁיבִי כָּל מַה שֶּׁבָּאֶמְצָעִי (כב) כְּאִלּוּ הוּא בַּחִיצוֹנִים. [כ]בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, כְּשֶׁאֵינָם

[ב] שָׁם בַּגְּמָרָא. [ג] כְּמוֹ דַּהֲדַר רַב נַחְמָן וְאוּקִים אֲמוֹרָא עֲלֵיהּ וְתָרַשׁ. [ד] שָׁם. [ה] מְרַדְּכִי (סוף חפצ) מַמְשָׁמְעוּת הַגְּמָרָא מִימְרָא דְּרַב גִּידֵל (ר״ז (ע״א)). [ו] שָׁם (ע״א) כְּרַב הוּנָא, וְכֵן פָּסְקוּ רא״ש (פ״א סי׳ כג) וְהָרַמְבַּ״ם פֶּרֶק ט״ז (ה״ג). [ז] שָׁם צ״ג (ע״א). [ח] הָרִיטְבָ״א (ד״ה אמר) בְּשֵׁם אֲחֵרִים וְרַשְׁבָּ״א (עבהי״ק ש״ג ס״ג קכה), וְכֵן כָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד בְּשֵׁם רַשְׁבָּ״א בְּפֶרֶק ט״ז (ה״ד). [ט] רַ״שׁ (שם ד״ה ויחיד) וְכֵן כָּתַב הַטּוּר. [י] שָׁם בְּגֵירוֹת וְנִפְשְׁטוּ לְקַלָּא. [כ] רִיטְבָ״א (שם ד״ה אמר רב הונא).

בַּאֵר הֵיטֵב

(ג) **שְׁנַיִם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאֵין נוֹתְנִין לִשְׁנֵיהֶם אֶלָּא סָאתַיִם, וְעַיֵּן ט״ז (סק״א): **ג** (ה) **הָאֶמְצָעִי.** אֲבָל הַחִיצוֹן הַשֵּׁנִי שָׁרִי: (ו) **הַחִיצוֹנִים.** נִרְאֶה לִי דְּלְדַעַת (ז) **סָאִין.** וְהַשַּׁ״ז (סק״ב) כָּתַב דְּבְכָל גַּוְנָא אִם יֵשׁ יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם אָסוּרִים. עַיֵּן שָׁם: הָרִאשׁוֹנִים דְּלֵיכָּא גַּם הָאֶמְצָעִי מֻתָּר. דְּנָחְשָׁב כְּחָצֵר לַחִיצוֹנוֹת. בַּ״ח מְגַן אַבְרָהָם (סק״ז):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הָרַשְׁבָּ״א (ש״ג סי׳ ג) וְהָרִיטְבָ״א (ד״ה וחכמים אומרים אחד) דְּהוּא הַדִּין בְּעוֹמֵד מֻרְבֶּה עַל הַפָּרוּץ גַּם כֵּן מְחִיצָה גְּרוּעָה מִקְרֵי, כְּמוֹ בִּשְׁתֵּי בְּלֹא עֵרֶב, אֲבָל שְׁאָרֵי פּוֹסְקִים לֹא הִזְכִּירוּ דָּבָר זֶה, וְכֵן בִּירוּשַׁלְמִי (עירובין פ״א ה״ח) לֹא מַשְׁמַע הָכִי, עַיֵּן שָׁם: (ד) **עַד סָאתַיִם.** וְעַד בִּכְלָל, אֲבָל יוֹתֵר מִסָּאתַיִם לֹא, (ג) אֲפִלּוּ הוּא צָרִיךְ לְתַשְׁמִישָׁיו: (ה) **מִסָּאתַיִם וְאֵילָךְ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁהַהֶקֵּף הָיָה מַחְזִיק יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, הָחְמִירוּ רַבָּנָן וְאָסְרוּ לְטַלְטֵל בּוֹ כְּמוֹ בְּשֶׁאֵר כַּרְמְלִית. (ד) וּמִכָּל מָקוֹם לֹא נֶחְשַׁב כְּכַרְמְלִית גָּמוּר שֶׁיְּהֵא מֻתָּר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְכַרְמְלִית אַחֵר, דְּבָאֶמֶת רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר הוּא עַל יְדֵי לְבוּד, אֶלָּא שֶׁהָחְמִירוּ בּוֹ חַז״ל לְכַתְּחִלָּה מִשּׁוּם דְּהָוֵי מְחִיצָה גְּרוּעָה. וּבְמְחִיצוֹת גְּמוּרוֹת מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלָּה אֲפִלּוּ הָיָה מַחְזִיק יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם הָרַבֵּה, דְּהֶקֵּפוֹ לְדִירָה, שֶׁהֲרֵי הִקִּיפָם לְדוּר בָּהֶם בְּשַׁבָּת, וַאֲפִלּוּ הוּא רַק עַל שַׁבָּת אַחַת [אֲחֵרוֹנִים]: (ו) **וְכֵן הַדִּין אִם הֵם שְׁנַיִם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּגַם בָּזֶה (ה) אֵין נוֹתְנִים לִשְׁנֵיהֶם בְּיַחַד רַק עַד בֵּית סָאתַיִם: (ז) **בְּכָל הַמָּקוֹם.** דְּחָשְׁבִינַן לְכָל הַמְּחִיצָה כְּאִלּוּ אֵינָהּ: (ח) **כְּשֶׁהִקִּיפוּ יוֹתֵר עַל שֵׁשׁ וְכוּ׳.** דְּשֵׁשׁ סְאִין הוּא לִשְׁלשָׁה אֲנָשִׁים, לְכָל אֶחָד בֵּית סָאתַיִם, וְהֵם הִקִּיפוּ יוֹתֵר, כְּגוֹן שֶׁבַע, וְלֹא הֻצְרְכוּ אֶלָּא לְחָמֵשׁ, וְנִשְׁאַר סָאתַיִם פָּנוּי, וְעַל כֵּן אָסוּר. אֲבָל אִם לֹא הִקִּיפוּ יוֹתֵר עַל שֵׁשׁ וְכוּ׳ כֵּיוָן דְּשֵׁשׁ הוּא הַשָּׁעוּר לִשְׁלשָׁה אֲנָשִׁים, לְכָל אֶחָד בֵּית סָאתַיִם, לֹא מַחְמִרִינַן אֲפִלּוּ נִשְׁאַר בֵּית סָאתַיִם פָּנוּי. וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ב) וְאֵלֶיהָ רַבָּה (סק״ג) וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר גְּאוֹן יַעֲקֹב (יז. ד״ה לא פנוי) (ו) [א]שֶׁכָּל הָרִאשׁוֹנִים חוֹלְקִין עַל זֶה, וְדַעְתָּם דְּאַף בְּפָחוֹת מִשֵּׁשׁ, כֹּל שֶׁיֵּשׁ סָאתַיִם פָּנוּי, אָסוּר: **ב** (ט) **בְּכָל הַשַּׁבָּת.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דַּוְקָא לְאוֹתָהּ שַׁבָּת, אֲבָל לְשַׁבָּת אַחֶרֶת מֻתָּר: **ג** (יא) **וְהִקִּיפוּ כָּל אֶחָד וְכוּ׳.** פְּרוּשׁ, שֶׁהִקִּיפוּ בְּמְחִיצָה גְּרוּעָה, שְׁתֵּי בְּלֹא עֵרֶב אוֹ עֵרֶב בְּלֹא שְׁתֵּי: (יב) **וְהָאֶמְצָעִי קָצָר.** כְּזֶה: ▭ (יג) **גָּדוֹל הָרַבֵּה.** יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם: (יד) **שָׁאנוּ רוֹאִים וְכוּ׳.** שֶׁהֲרֵי אֵין מְחִיצָה לַחֲצִי בֵּינוֹ לְבֵינָם כֵּיוָן שֶׁנִּפְרָץ לָהֶם בְּמִלּוֹאוֹ: (טו) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים וְכוּ׳.** (ז) [ב]וַהֲלָכָה כְּדַעָה קַמַּיְתָא. (ח) וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה אֵין כְּדַאי לְהָקֵל: (טז) **אֶלָּא עַד סָאתַיִם.** שֶׁהֲרֵי הֵם אֵינָם רְשׁוּת אֶחָד זֶה עִם זֶה, מִפְּנֵי גְּפוּפֵיהֶם הַמַּפְסִיקִים בֵּינֵיהֶם לְהָאֶמְצָעִי: (יז) **גַּם הָאֶמְצָעִי אָסוּר וְכוּ׳.** אֲבָל הַחִיצוֹן הַשֵּׁנִי שֶׁכְּנֶגְדּוֹ, שָׁרִי, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ פָּרוּץ בְּמִלּוֹאוֹ לְהָאֶמְצָעִי [אֲחֵרוֹנִים]: (יח) **פְּרוּצִים בְּמִלּוֹאָם וְכוּ׳.** ▭ שֶׁהָאֶמְצָעִי רָחֵב מִן שְׁתֵּי הַחִיצוֹנִים: (יט) **אֶלָּא בֵּית סָאתַיִם.** דְּהַחִיצוֹנִים אֵינָם יְכוֹלִים לְהִצְטָרֵף עִם הָאֶמְצָעִי דְּנַחְשֵׁב כְּאִלּוּ כֻּלָּם דָּרִים בּוֹ, שֶׁהֲרֵי יֵשׁ בּוֹ גְּפוּפִין הַמַּפְסִיקִין, וְאֵינוֹ פָּרוּץ בְּמִלּוֹאוֹ לָהֶם, וְאַף שֶׁהוּא יָכוֹל לְהִצְטָרֵף עִם כָּל אֶחָד מֵהַחִיצוֹנִים מִטַּעַם שֶׁהֵם פְּרוּצִים לוֹ בְּמִלּוֹאוֹ וְנֶחְשַׁב כְּאִלּוּ הוּא דָּר בִּרְשׁוּתָם וְכַנַּ״ל, מִכָּל מָקוֹם אֵין בְּכָל אֶחָד מֵהֶם אֶלָּא שְׁנַיִם: (כ) **הוּא לְבַדּוֹ אָסוּר.** וְלֹא הָאֶמְצָעִי, שֶׁהֲרֵי הוּא מְגֻפָּף וְאֵינוֹ פָּרוּץ לוֹ, וְכָל שֶׁכֵּן הַחִיצוֹן הַשֵּׁנִי שֶׁהוּא רָחוֹק מִמֶּנּוּ: (כא) **דַּחֲשִׁיבִי וְכוּ׳.** וּכְמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ הַטַּעַם לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן י״ד: (כב) **כְּאִלּוּ הוּא בַּחִיצוֹנִים.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, עִם כָּל אֶחָד מֵהַחִיצוֹנִים, אֲבָל הָאֶמְצָעִי אֵין נוֹתְנִים לוֹ רַק בֵּית סָאתַיִם. וְכָל זֶה הוּא רַק לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים, (ט) אֲבָל לְדַעַת הָרִאשׁוֹנָה, כְּשֶׁם שֶׁהַחִיצוֹנִים

(ג) עוֹלֵת שַׁבָּת (ס״א), וְכֵן מוּכָח מִלְּקַמֵּיהּ: (ז) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ד): (ס) מְגַן אַבְרָהָם (סק״ב): (סק״ג) וְטַ״ז (סק״א) וְאֵלֶיהָ רַבָּה (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ו) הָרַמְבַּ״ם (שבת פט״ז הי״ב) וְהָרַשְׁבָּ״א (טז: ד״ה מתני׳ מקיפין, צג. ד״ה ג׳ קרפיפות, עבוה״ק ג ג קטז. קכב) וְהָרִיטְבָ״א (יז. ד״ה ופרכינן) וְכֵן מָצָאתִי בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (יז. ד״ה פירשה) לְהַדְיָא שֶׁדַּעְתּוֹ גַּם כֵּן הָכִי: **ג** (ז) שֶׁכֵּן דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (שם ה״ד) וְהָרַשְׁבָּ״א (ג ג קכב) וְרַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן: (ס) בַּ״ח (ס״ג), וְהוּבָא בְּאֵלֶיהָ רַבָּה (סק״ה): (ע) מְגַן אַבְרָהָם (סק״ו) וְאֵלֶיהָ רַבָּה (סק״ז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ב) כתב: ולענין הלכה בדברי סופרים הלך אחר המיקל. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ה) פסק שלענין הלכה בדברי סופרים הלך אחר המיקל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah